

У перспективі подальші дослідження цієї тематики можуть сприяти глибшому розумінню процесів цифрової трансформації культурних індустрій у кризових соціальних умовах.

P. Teterin

**ЗАСНОВНИЦЯ ОДЕСЬКОЇ СПІВАЦЬКОЇ ДЖАЗОВОЇ ШКОЛИ ТЕТЯНА БОЄВА:
МАЛОВІДОМІ ФАКТИ ТВОРЧОЇ БІОГРАФІЇ**

R. Teterin

**FOUNDER OF THE ODESSA SINGING JAZZ SCHOOL, TETYANA BOYEVA:
LITTLE KNOWN FACTS OF HER CREATIVE BIOGRAPHY**

Одною з найяскравіших сучасних українських джазових співачок є одеситка Анастасія Букіна (нар. 1985), яка презентує своє довершене вокальне джазове мистецтво не лише в рідній Одесі, а й у Києві, Львові, Чорноморську та інших українських містах, а також у європейських країнах, зокрема в Польщі, Німеччині, Литві. Підкоривши своїм талантом велику аудиторію слухачів-шанувальників, Букіна започаткувала в рідній Одесі приватну школу вокалу “Sing It” з окремим курсом джазового вокалу, у якій передає артистичний досвід численним учням.

На жаль, на офіційному сайті співачки немає згадки про особистість її педагога в Одеському училищі мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича, чи не найяскравішу зірку українського джазового вокалу кінця ХХ — початку ХХІ ст. Тетяну Іванівну Боеву (1951–2012), яка викладала в цьому училищі з 1992 р. до кінця життя (2012) і заклала фундамент професійної освіти й джазового виконавства багатьом сучасним джазовим й естрадним співачкам і співакам, зокрема й А. Букіній, яка гідно наслідує і розвиває педагогічні принципи своєї наставниці.

Тож розгляд виконавських і педагогічних засад Т. Боевої потребує більш детального розгляду, адже в численних публікаціях (здебільшого на одеських сайтах) є декілька розтиражованих прикрих неточностей, що стосуються творчого шляху цієї видатної представниці української джазової вокальної традиції і, власне, фундаторки джазової вокальної школи в Одесі, а наукові дослідницькі праці, присвячені детальному розгляду її творчого шляху й досі, за 14 років після смерті цієї постаті, майже не існує. Згадки про Т. Боеву без детального аналізу її творчого шляху містяться в дисертаційному дослідженні Лі Шуай «Джаз в українському музичному виконавстві початку ХХІ століття» (2019), монографії Лі Шуай та Ю. Лошкова «Джаз як системне явище» (2019) та в магістерській роботі В. Зав'ялової «Скет як вид джазової імпровізації: історія, специфіка, імена» (2021).

Водночас майже постійно різними авторами дописів просвітницького стибу надається інформація про відсутність у Т. Боевої фахової музичної освіти. Це твердження частково не відповідає дійсності, адже в 1974 р., тобто у 23-річному віці, вона вже закінчила Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Ушинського (нині — Південноукраїнський національний педагогічний університет), де навчалася на факультеті музичного виховання, який готував саме вчителів музики та співу з правом викладання цих дисциплін, про що свідчить стаття про неї в Енциклопедії сучасної України. Саме диплом цього навчального закладу надав їй право офіційно займатися музично-педагогічною діяльністю в Одеському училищі мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича. Проте твердження про відсутність фахової освіти в співачки було пов'язане з тим, що на ті часи в СРСР взагалі ні в

якому закладі не можливо було отримати спеціальність джазового музиканта, отже в цьому контексті усіх радянських джазових музикантів тих і ранішніх часів можна було вважати самоуками. Початком же співацького шляху Боевої вважається друга половина 1960-х рр., коли юна артистка тільки-но закінчила загальноосвітню школу.

Перші вагомі досягнення і перші значні перемоги (у Москві в 1970 р., і в Донецьку в 1971 р.) прийшли до Боевої саме під час навчання в педагогічному університеті, де її вчителем з вокалу був Павло Абрамович Вайман, відомий тим, що викладав вокал на музично-педагогічному факультеті і готував педагогів музики в загальноосвітніх школах, які мали не лише співати в класичній та естрадній (не джазовій) манері, а й розуміти фізіологію людського голосу. Однак, оскільки джазовий вокал у СРСР офіційно не викладали, техніку імпровізації та скету вона дійсно опанувала самостійно, слухаючи платівки Елли Фіцджеральд, а також, маючи низький голос, записи джазових естрадних співаків-чоловіків, яких вважала своїми «наставниками»: Рея Чарльза, Тома Джонса, Нета Кінга Коула, Джіно Ванеллі.

Протягом багаторічної педагогічної кар'єри в Боевої училися співачки, які продовжили її виконавські й педагогічні традиції, тож А. Букіна є одною з найяскравіших, проте далеко не єдиною з її відомих вихованок. Серед інших імен можна назвати народну артистку України, солістку Національної опери України Тетяну Анісімову, котра, навчаючись джазовому співу в Боевої, є яскравим прикладом того, що школа Боевої дала цій її учениці універсальну вокальну базу; учасницю шоу «Голос країни», джазову виконавицю Тетяну Амірову (сценічне ім'я Golda, що підкреслює її єврейське коріння), яка поєднує джазове виконання з єврейським традиційним фольклором; відома співачка, учасниця низки проектів Юлія Нельсон та ін.

У жодному дослідженні досі не простежуються творчі зв'язки Т. Боевої з харківськими джазовими музикантами, зокрема її неодноразова участь у концертах і великих джазових фестивалях (як, наприклад, Kharkiv Za Jazz Fest), які ще з 1990-х рр. проводив у Харкові Сергій Давидов. Ці яскраві сторінки творчої біографії Т. Боевої і вплив її майстерності на харківських музикантів ще чекає на детальне дослідження.

Р. Чернова

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АЛЬБОМИ ФРЕНКА СІНАТРИ ЯК МИСТЕЦЬКЕ ЯВИЩЕ

R. Chernova

FRANK SINATRA'S CONCEPT ALBUMS AS AN ARTISTIC PHENOMENON

Однією з ключових постатей популярної музики ХХ ст. є видатний співак Френк Сінатра, чия творчість суттєво вплинула на розвиток американського та світового музичного мистецтва.

У мистецькій діяльності артист приділяв величезну увагу студійному звукозапису виконуваних ним вокальних композицій. Упродовж своєї кар'єри Сінатра активно співпрацював із провідними звукозаписними компаніями *Columbia Records* і *Capitol Records*, де було створено його найвідоміші альбоми. Важливою детермінантою мистецької досконалості цих альбомів стала тісна творча співпраця співака з видатними аранжувальниками Акселем Стордалем (Axel Stordahl), Нельсоном Ріддлом (Nelson Riddle), Гордоном Дженкінсом (Gordon Jenkins) і Біллі Меєм (Billy May).